

SPIS TREŚCI

Wstęp 8

<i>Wenus z Hohle Fels</i> (38 000–33 000 p.n.e.) i sztuka płodności	16
Kosmiczny dysk z Nebry (ok. 1600 p.n.e.)	22
Kolosalne głowy Olmeków (ok. 900 p.n.e.)	26
Grobowiec Nurka i inne dzieła sztuki do pochowania (ok. 480 p.n.e.)	30
Posąg Glikona, fałszywego bóstwa-węża (schyłek II w.)	36
Wizje końca świata (XII–XIII w.)	38
<i>Portret diabła</i> w <i>Codex Gigas</i> (pocz. XIII w.)	42
Japońskie <i>kusozu</i> (XIII–XIX w.) i sztuka śmierci	44
Zwój Ripleya (XIV w.)	48
<i>Ranny człowiek</i> (1420)	52
<i>Portret małżonków Arnolfinich</i> (Jan van Eyck, 1434)	56
Dyptyk <i>Ukrzyżowanie</i> (ok. 1460) i niełatwa sztuka renowacji	60
<i>Portret Federica da Montefeltro</i> (Piero della Francesca, ok. 1473–1475)	64
<i>Ogród rozkoszy ziemskich</i> (Hieronym Bosch, 1490–1500)	68
Arrasy z jednorożcem (1495–1505)	72
<i>Monna Vanna</i> – naga Mona Liza (Gian Giacomo Caprotti da Oreno, ok. 1510)	78
<i>Triumfalny pochód cesarza Maksymiliana I</i> (Hans Burgkmair Starszy i inni, 1512–1526)	82
<i>Szpetna księżna</i> (Quentin Matsys, ok. 1513)	88
<i>Św. Krzysztof Psiogłowiec</i> (XVI–XVIII w.)	92
<i>Błażeńska czapka z mapą świata</i> (ok. 1580–1590)	96
Kompozycyjna sztuka Arcimbolda (1563–ok. 1590)	98
<i>Gabrielle d'Estrées i jedna z jej siostr</i> (ok. 1594)	102
<i>Legenda o piekarzu z Eeklo</i> (wg Cornelisa van Dalema, ok. 1550–1650)	104
<i>Człowiek w płomieniach</i> (Isaac Oliver, 1600–1610)	106
<i>Judyta zabijająca Holofernesa</i> (Artemisia Gentileschi, 1612–1613) i sztuka zemsty	110
<i>Burza na Jeziorze Galilejskim</i> (1633) i sztuka złodziejstwa	112
<i>Kobieta z ludu Tapuja</i> (1641) i sztuka kanibalizmu	115
<i>Portret Barbary van Beek</i> (ok. 1650)	118
<i>Kuszenie św. Antoniego</i> (Joos van Craesbeeck, ok. 1650)	124
<i>Ángeles arcabuceros</i> – wizerunki aniołów muszkietierów (XVII w.)	128
Środkowoafrykańskie magiczne figurki <i>min'kisi</i> (XVII–XX w.)	132
<i>Zawody na moście dei Pugni w Wenecji</i> (Joseph Heintz Młodszy, 1673)	134

<i>Typus religionis</i> (ok. 1700) i sztuka bluźniercza	138
<i>Nowa szkółka Lucyfera</i> (ok. 1722) i sztuka satyry	142
<i>Lewitujący św. Józef z Kupertynu</i> (Ludovico Mazzanti, XVIII w.)	144
<i>Wymaglinowane więzienia</i> Giovanniego Battisty Piranesiego (1750)	148
Upiorne głowy Franza Xavera Messerschmidta (1770–1783)	154
<i>Nocna mara</i> Johanna Füsslego (1781) i sztuka snów	158
Gigantyczne panoramy pana Barkera (1789)	159
<i>Wnętrze kuchni</i> (Martin Drölling, 1815)	164
<i>Czarne obrazy</i> Francisca Goi (1819–1823)	168
<i>Hikeshi-banten</i> (XIX w.) i sztuka pożarnicza	172
<i>Koronacja Inês de Castro w 1361 r.</i> (Pierre-Charles Comte, ok. 1849)	176
<i>The Fairy Feller's Master-Stroke</i> (Richard Dadd, 1855–1864)	178
<i>Portret Madame X</i> (John Singer Sargent, 1884)	180
<i>Zaporożcy piszący list do sultana</i> (Ilja Riepin, 1880–1891)	184
<i>Róże Heliogabala</i> (Lawrence Alma-Tadema, 1888)	187
<i>Leszcze na głębokości 25 stóp u zachodniego wybrzeża Szkocji</i> (Zarh Pritchard, 1910)	189
<i>Los zwierząt</i> (Franz Marc, 1913)	192
<i>Krytyk sztuki</i> (Raoul Hausmann, 1919–1920) i sztuka dadaizmu	194
Georgiana Houghton i sztuka spirytualistyczna (XIX–XX w.)	198
<i>Trwałość pamięci</i> (Salvador Dali, 1931) i sztuka surrealizmu	204
<i>Ranny jeleni</i> (Frida Kahlo, 1946)	210
<i>Wieczność</i> (Arthur Stace, 1932–1967)	212
<i>Tron trzeciego nieba...</i> (James Hampton, ok. 1950–1964) i inne dzieła sztuki marginesu	214
<i>Merda d'artista</i> (Piero Manzoni, 1961)	220
<i>Całun Mondo cane</i> (Yves Klein, 1961)	224
Sztuka Pierre'a Brassaua (1964)	228
<i>Kuros Getty'ego</i> (XX w.) i inne fałszerstwa	232
Marina Abramović i sztuka performansu	236
<i>Portret Edmonda de Belamy'ego</i> (2018) i inne dzieła sztucznej inteligencji	240
Wybrana bibliografia	244
Indeks	246
Źródła zdjęć	254
Podziękowania	256